

Annette Just (FP):

Det er nu snart to år siden, at hr. Poulsgaard på Nordisk Råds session foreslog, at de tre baltiske lande skulle have lov til at deltage i Nordisk Råds møder. På det tidspunkt blev han på det nærmeste grint ud, for noget så latterligt var der dog ingen i Nordisk Råd der havde hørt om. I dag er det mig en glæde at kunne konstatere, at i hvert fald alle Folketingets partier er enige om, at det ville være en god idé.

Jeg er også glad for at høre, at udenrigsministeren i sin redegørelse taler om, at det er vigtigt med kontakter, og at det er vigtigt med ansvarlighed over for de baltiske lande, og jeg glædede mig i særdeleshed over hr. Per Stig Møllers meget fine gennemgang af, hvad de baltiske lande reelt har været udsat for.

Jeg vil prøve på at lade være med at gentage for meget – det er ikke min stil at gentage, hvad der er blevet sagt – men prøve at komme med nye dimensioner. For Fremskridtspartiet er det nemlig vigtigt, at vi sikrer en stabil udvikling i den østlige del af Europa og i særdeleshed i de lande, som ligger os så nær som de tre baltiske.

Vi ønsker et fredeligt samarbejde, vi ønsker en fredelig sameksistens. Derfor var det mig en stor glæde, dengang vi mødtes med hr. Zingeris. Han fortalte bl.a., at han til vores udenrigsminister havde overleveret en handels- og skibsfartstraktat mellem Danmark og Litauen. Jeg erkender, at den er gammel. Den er blevet indskrevet i Rigsdagstidende den 23. marts 1931. Det kommer ikke bag på nogen af ordførerne; jeg har såmænd sendt en kopi på dansk – heldigvis ikke på litauisk, men på dansk – til alle ordførerne og spurgt, om vi kan gøre et eller andet i denne retning. Det var nemlig det, som de rent faktisk spurgte om, da de kom fra Litauen.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at Fremskridtspartiet gerne havde set en eller anden form for handelsaftale mellem EF og de tre baltiske lande. Man kan ikke i dag tale om, som der stod i traktaten, Hans Majestæt Kongen af Danmark og Island og så den litauiske præsident, for Litauen ser ikke ud, som det gjorde i 1931, og det gør Danmark jo heller ikke. Vi er blevet medlem af EF, og derfor er det en helt anden sag, men en samhandelsaftale ville måske være den håndsrækning, de tre baltiske lande og i særdeleshed Litauen i dag havde brug for.

Men jeg erkender også, at situationen næsten udvikler sig hurtigere, end det er rart at følge med i. Vi ved i dag, at Moskva har lukket grænserne til Litauen. Vi ved også – i hvert fald er det blevet sagt i Radioavisen – at der kører en slags demonstrationstog af kampvogne ud foran energidepoterne. Så i stedet for at rette i det af hr. Per Stig Møller stillede dagsordensforslag, hvad vi meget gerne ville have gjort – vi ville gerne have sagt: Stryk det her med de nordiske informations- og kulturcentre, og skriv i stedet det, som ville være vigtigt for Litauen, nemlig en handelsaftale mellem EF og de tre baltiske lande – så siger vi, at det i dag er vigtigere, at vi i Danmark står sammen om, at vi vil støtte Litauen og også de to andre baltiske lande.

Jeg synes, det er en fin udvikling, denne debat har fået, og jeg vil gerne have lov til at sige tak.

Jørgen Estrup (RV):

Udgangspunktet for denne debat bør være en erkendelse af, at det er en uhyre vanskelig situation ikke blot for de baltiske lande, men også for reformvenlige kræfter i Kreml. Det er klart, at situationen er eskaleret, som den slags ofte bliver, men først og fremmest er der tale om grundlæggende problemer, mest oplagt selvfølgelig på de baltiske landes side, på Litauens side, en forståelig utilfredshed og manglende accept af 50 års besættelse, en frygt for, at den ændring af befolknings sammensætningen, som man specielt kan iagttage i Letland og Estland, vil fortsætte, en forståelse af, at det haster, hvis man skal opnå uafhængigheden, og ikke mindst selvfølgelig en almindelig lytten til og opfattelse af, hvad der sker i Østeuropa generelt, og en følelse af en ret til del i den demokratiske og økonomiske udvikling, som man ser omkring sig.

Men over for det står selvfølgelig specielt Gorbatjovs opfattelse af for det første, at mindretals- og nationalitetsproblemerne, hvoraf han må opfatte de baltiske landes som blot ét af mange, skaber ustabilitet for hans reformproces, for det andet, at hvis der gives efter ét sted, er der tale om en dominoeffekt med uoverskuelige konsekvenser for Sovjetimperiet, og dernæst selvfølgelig for det tredje, at dette vil kunne sætte hele reformprocessen i stå, fordi fokus bliver sat på Sovjets opløsningstendenser – og